

ĐỀ THI MÔN NGỮ VĂN CẤP THCS
Thời gian: 120p

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KÌ I

Môn: NGỮ VĂN 9

Thời gian làm bài: 90 phút (*không tính thời gian phát đề*)

I.MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA

T T	Kĩ năng	Đơn vị kiến thức/ Kĩ năng	Cấp độ tư duy			Tổng % điểm
			Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	
			Tỉ lệ %	Tỉ lệ %	Tỉ lệ %	
1	Đọc hiểu	Thơ 8 chữ	10	20	10	40%
2	Viết	Viết đoạn văn nghị luận phân tích một tác phẩm văn học (Truyện truyền kì)	5	10	15	30%
		Viết bài văn nghị luận về một ý kiến đồng tình hoặc phản đối	5	10	15	30%
Tỉ lệ %			20%	40%	40%	
Tỉ lệ chung			100%			

I. ĐỌC HIỂU (4 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các câu hỏi bên dưới

BÀI THƠ QUÊ HƯƠNG

[...]Quê hương tôi có cây bầu cây nhĩ
Tiếng đàn kêu tích tịch tình tang...
Có cô Tấm nấu mình trong quả thị,
Có người em may túi đùng ba gang.

Quê hương tôi có ca dao tục ngữ,
Ông trăng tròn thường xuống mọi nhà chơi.

Một đĩa muối cũng mặn tình chồng vợ,
Một dây trầu cũng nhắc chuyện lứa đôi.

Con chim nhỏ cũng đau hồn nước mắt
“Cuốc cuốc” kêu nhỏ máu những đêm vàng,
Chân ngựa đá cũng dính bùn trận mạc
Theo người đi cứu nước chống xâm lăng.

Quê hương tôi có bà Trưng, bà Triệu
Cuỡi đầu voi, dấy nghĩa, trả thù chung.
Ông Lê Lợi đã trường kỳ kháng chiến,
Hung Đạo vương đã mở hội Diên Hồng.

Quê hương tôi có múa xoè, hát đúm,
Có hội xuân liên tiếp những đêm chèo.
Có Nguyễn Trãi, có Bình Ngô đại cáo
Có Nguyễn Du và có một Truyện Kiều.[...]

(Trích *Bài thơ quê hương* – Nguyễn Bính, *Nguyễn Bính thơ và đời*, NXB Văn học Hà Nội, trang 134-135)

Ghi chú: Nguyễn Bính (1918 – 1966) tên thật là Nguyễn Trọng Bính, sinh tại thôn Thiện Vịnh, xã Đồng Đội (nay là xã Cộng Hòa), huyện Vụ Bản, tỉnh Nam Định. Nguyễn Bính được coi là nhà thơ của làng quê Việt Nam với những bài thơ mang sắc thái dân dã, mộc mạc.

Tác phẩm *Bài thơ quê hương* được Nguyễn Bính sáng tác vào dịp Tết năm 1966.

Thực hiện những yêu cầu sau:

Câu 1 (0,5 điểm): Văn bản trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2 (0,5 điểm): Xác định nhân vật trữ tình trong văn bản trên.

Câu 3 (1,0 điểm): Trong những câu thơ sau, nhà thơ nhắc tới truyền thống nào của quê hương? Dựa vào đâu em biết được điều đó?

*Quê hương tôi có bà Trưng, bà Triệu
Cuỡi đầu voi, dấy nghĩa, trả thù chung.
Ông Lê Lợi đã trường kỳ kháng chiến,
Hung Đạo vương đã mở hội Diên Hồng.*

Câu 4 (1,0 điểm): Em hãy chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ điệp ngữ được sử dụng trong khổ thơ sau:

*Quê hương tôi có múa xoè, hát đúm,
Có hội xuân liên tiếp những đêm chèo
Có Nguyễn Trãi, có Bình Ngô đại cáo
Có Nguyễn Du và có một Truyện Kiều.*

Câu 5 (1,0 điểm). Nêu thông điệp ý nghĩa nhất mà em nhận được qua văn bản trên?

II.VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm): Em hãy **đoạn** văn nghị luận văn học (khoảng 200 chữ) nêu cảm nhận của em về vẻ đẹp truyền thống của quê hương được tác giả gợi ra trong hai khổ thơ đầu của văn bản đọc hiểu.

Câu 2 (4.0 điểm): Em hãy viết một **bài** văn nghị luận xã hội (khoảng 400 chữ) bàn về ý kiến sau:

“Một người đã đánh mất niềm tin vào bản thân thì chắc chắn sẽ còn đánh mất thêm nhiều thứ quý giá khác nữa” (Sách Dám thành công)

Trong bài văn có sử dụng câu phủ định. (Gạch chân và ghi chú thích)

HƯỚNG DẪN CHẤM

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Thể thơ: 8 chữ	0,5
	2	Nhân vật trữ tình: tôi – Tác giả	0,5
	3	Truyền thống được nhà thơ nhắc tới trong khổ thơ thứ 3 là truyền thống yêu nước trong công cuộc chống giặc ngoại xâm. Dựa vào những câu thơ có nhắc đến tên các vị anh hùng dân tộc như : Bà Trưng, Bà Triệu, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi và địa danh lịch sử : Diên Hồng.	1,0
	4	- Chỉ ra: Điệp ngữ : “có” - Nhấn mạnh, làm nổi bật những di sản văn hóa tinh thần đặc sắc của quê hương, đất nước ta. - Nhấn mạnh tình cảm và niềm tự hào của tác giả khi nói về quê hương	1,0
	5	Nêu thông điệp mà tác giả muốn gửi gắm trong đoạn thơ. Học sinh đưa ra ý kiến của bản thân, đảm bảo phù hợp và logic. <i>Gợi ý:</i> Hãy luôn trân trọng, tự hào về vẻ đẹp bình dị của quê hương mình. Tình cảm yêu mến gắn bó với quê hương sẽ là nguồn động lực để chúng ta sống có ích và có ý thức cống hiến dựng xây quê hương ngày càng giàu đẹp.	1,0
		VIẾT	6,0
II	1	a.Nội dung: - Hình ảnh quê hương được gợi ra từ những điều mộc mạc, bình dị trong đời sống nhân dân: + Cuộc sống giản dị, bình yên của người dân quê qua hình ảnh <i>cây bầu, cây thị</i> + Con người hiền lành, chất phác, nhân hậu, bao dung hiện lên qua những trang cổ tích: <i>Thạch Sanh, Tấm Cám, Cây khế...</i> + Đời sống tâm hồn con người phong phú, lãng mạn với những đêm trăng quây quần nghe ca dao, tục ngữ, nảy kiêu	1,0

	<p>+ Lối sống thủy chung tình nghĩa của con người Việt Nam.</p> <p>- Những điều thật gần gũi, thân thuộc ấy đã khái quát trọn vẹn về quê hương, đất nước, con người Việt Nam, làm nên vẻ đẹp truyền thống của quê hương bao đời nay.</p> <p>- Tình cảm, cảm xúc của tác giả: Yêu mến, tự hào về quê hương, hiểu và trân trọng giá trị của nền văn hóa dân tộc. Đó cũng là lí do khiến hồn thơ Nguyễn Bính luôn đậm chất dân gian</p> <p>b. Nghệ thuật:</p> <p>+ Sử dụng những hình ảnh quen thuộc để gợi nhắc những câu chuyện cổ tích, những câu ca dao, tục ngữ giàu ý nghĩa</p> <p>+ Điệp ngữ, điệp cấu trúc câu : <i>Quê hương tôi..., có..., một...</i></p> <p>+ Nhân hóa: <i>Ông trăng tròn thường xuống mọi nhà chơi</i></p> <p><i>Tác dụng:</i> Nhấn mạnh, làm nổi bật những hình ảnh tiêu biểu gợi lên vẻ đẹp truyền thống của quê hương.</p> <p>c. Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</p> <p>Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.</p> <p>d. Sáng tạo: Thể hiện cảm nhận sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0,5
	<p>+ Sử dụng những hình ảnh quen thuộc để gợi nhắc những câu chuyện cổ tích, những câu ca dao, tục ngữ giàu ý nghĩa</p> <p>+ Điệp ngữ, điệp cấu trúc câu : <i>Quê hương tôi..., có..., một...</i></p> <p>+ Nhân hóa: <i>Ông trăng tròn thường xuống mọi nhà chơi</i></p> <p><i>Tác dụng:</i> Nhấn mạnh, làm nổi bật những hình ảnh tiêu biểu gợi lên vẻ đẹp truyền thống của quê hương.</p> <p>c. Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</p> <p>Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.</p> <p>d. Sáng tạo: Thể hiện cảm nhận sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0,25
	<p>+ Nhân hóa: <i>Ông trăng tròn thường xuống mọi nhà chơi</i></p> <p><i>Tác dụng:</i> Nhấn mạnh, làm nổi bật những hình ảnh tiêu biểu gợi lên vẻ đẹp truyền thống của quê hương.</p> <p>c. Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</p> <p>Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.</p> <p>d. Sáng tạo: Thể hiện cảm nhận sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0,25
2	<p>A. Mở bài: Giới thiệu ý kiến. Nêu quan điểm đồng tình.</p>	0,25
	<p>B. Thân bài:</p> <p>1. Giải thích ý kiến</p> <p>- Niềm tin vào bản thân: Đó là niềm tin vào chính mình, tin vào năng lực, trí tuệ, phẩm chất, giá trị của mình trong cuộc sống. Đó còn là mình hiểu mình và tự đánh giá được vị trí, vai trò của mình trong các mối quan hệ của cuộc sống.</p> <p>- Đánh mất niềm tin của bản thân là đánh mất chính mình. Vì vậy mà đánh mất tất cả.</p>	0,5
	<p>2. Phân tích, chứng minh ý nghĩa câu nói:</p> <p>Vì sao đánh mất niềm tin vào bản thân là sẽ đánh mất nhiều thứ quý giá khác?</p> <p>- Niềm tin không chỉ đem lại tình yêu cuộc sống, yêu con người, hi vọng vào những gì tốt đẹp mà còn là nền tảng của mọi thành công.</p> <p>- Để đạt được điều đó, con người phải biết dựa vào chính bản thân mình chứ không phải dựa vào ai khác,</p>	2,0

	<p>khách quan chỉ là điều kiện tác động, hỗ trợ chứ không phải là yếu tố quyết định thành công.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đánh mất niềm tin hoặc không tin vào chính khả năng của mình thì con người sẽ không có ý chí, nghị lực để vươn lên, không khẳng định được mình. Từ đó dễ mất tự chủ, dần buông xuôi, rồi dẫn đến đánh mất chính mình. - Khi đã đánh mất chính mình là đánh mất tất cả, trong đó có những thứ quý giá như: tình yêu, hạnh phúc, cơ hội... thậm chí cả sự sống của mình. Vì vậy, con người biết tin yêu vào cuộc sống, tin vào sức mạnh, khả năng của chính mình, biết đón nhận những thử thách để vượt qua, tất yếu sẽ đạt đến bến bờ của thành công và hạnh phúc. - Trong cuộc sống, có biết bao con người không may mắn, họ phải trải qua nhiều khó khăn, thử thách, bất hạnh. Nhưng càng khó khăn, bản lĩnh của họ càng vững vàng. Họ tin vào ý chí, nghị lực, khả năng của bản thân và họ đã vượt lên, chiến thắng tất cả <p>(Sử dụng bằng chứng tiêu biểu, phù hợp để làm sáng tỏ lí lẽ)</p>	
	<p>3. Mở rộng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trong thực tế cuộc sống, có những người mới va vấp, thất bại lần đầu nhưng không làm chủ được mình, không tin vào mình có thể gượng dậy mà từ đó dẫn đến thất bại: - Tuy nhiên, đừng quá tự tin vào bản thân mình mà dẫn đến chủ quan, đừng quá tự tin mà bước sang ranh giới của tự kiêu, tự phụ sẽ thất bại. Tự tin, khiêm tốn, cẩn trọng là những đức tính đáng quý của con người. Nó dẫn con người ta đến bến bờ thành công và được mọi người quý trọng. 	0,25
	<p>4. Bài học nhận thức, hành động:</p> <p>Phải cố gắng học tập và rèn luyện tư cách đạo đức tốt. dám nghĩ, dám làm, tự tin, yêu đời, yêu cuộc sống luôn làm chủ bản thân.</p>	0,25
	<p>C. Kết bài:</p> <p>Liên hệ bản thân</p>	0,25
	<p>Về hình thức:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo cấu trúc bài văn hoàn chỉnh 	0.5

		- Diễn đạt tốt, bài làm sáng tạo, ít mắc lỗi chính tả và lỗi dùng từ.	
--	--	---	--